15. maj 2019

Til Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Litteratur
Kære Jens Smærup Sørensen, Mai Misfeldt og Bo Hr. Hansen

Følgende henvendelse drejer sig alene om støtten til optrædende forfattere, det såkaldte "Forfattercentrum", (FC, fremover).

Jeg kan forstå, at udvalget ønsker en forenklet ansøgning til arrangementstøtte, og at hverken de nye retningslinjer for FC som selvstændigt ansøgningsudvalg eller ansøgningsskemaet er klart endnu. Jeg har derfor spurgt Søren Beltoft, der før har hjulpet mig til klarhed, som henviser til udvalget for endelig klarhed.

Hérmed.

Min grundanke
I 2012 blev ansøgningsfrekvensen for støtte til oplæsningsarrangementer fra FC skåret ned fra 10 årlige til 4 årlige frister [**bilag #4**]. Dengang argumenterede jeg ***** for problematikken, men mine argumenter faldt på klippefjeld.

Mængden af bilag til mailen beklages, men den mangeårige udhuling af spontanplanlægning af oplæsningsarrangementer har længe generet mig. Muligheden for spontanitet i arrangementer med kort frist, med samtidig løbende og *fortsat* synliggørelse af betalings-respekten for *alle* forfatteres arbejde, ikke kun de kendte, er for mig et sundhedstegn for det litterære miljø:

At man KAN have indtægter, selvom man er "smal" litteratur"/ikke-storsælgende.

* [**bilag #1**] online: http://krabat.menneske.dk/kkblog/2012/03/10/oplaesningsstotte-forfattercentrum-nu-4-arlige-stottedatoer/

NYE KRITERIER FOR STØTTE

- Fra 4 til 2 årlige ansøgningsfrister for forfatterhonorarbidrag (stadig med krav om gratis entré?)

Læs i den forbindelse venligst mine argumenter fra 2012 - i mine øjne står de (fleste) endnu mere til troende. [**bilag #1**]

- Frie antal ansøgninger inden for halvårsfristen, men udvalget kan så vælge at fraplukke navne og scener

Det er positivt, synes jeg, at FC betragtes som noget, der skal være enkelt at gå til, og det er på sin vis også positivt at der ikke skal være begrænsninger på antallet af arrangementer inden for den enkelte halvårsfrist.

Men hvis man I DAG via FC-puljen kan søge til et ubegrænset antal navne og arrangementer (realistisk set op til 9 måneder ude i fremtiden) - er det vel næppe hensigten, at man hér skal bruge puljeansøgning til at lave faste arrangementsrækker?

Med begrænsninger i ansøgninger pr. søgningsperiode måtte arrangører under forrige model søge i Projektstøtteudvalget og havde dermed *sikkerhed* for en hel arrangementsrække, fordi et arrangement *enten* blev godkendt eller *ikke* - men søger man efter de nye retningslinjer (f.eks. 1 arr. pr. måned i 6 måneder - og hvordan søger man til 1 år?), kan udvalget principielt frasortere uønskede navne og dermed amputere en arrangementsrække baseret på udvalgets kvalitetskriterier. Det skaber endnu større usikkerhed hos arrangørerne, og hos de adspurgte kunstnere.

Man kan også hér risikere, at arrangører alene satser på sikre navne, så det bliver ENDNU MERE Tordenskjolds soldater på de danske scener end det er i dag.

Er det så ikke bedre at *fremme* et *fokus* på, at puljen er en ARRANGØRPULJE og ikke en forfatterpulje - så det er muligt at arbejde med den løshed i arrangementsvirkeligheden der beskrives af, at Store Navne altid skal bookes langt ude i fremtiden og at Mindre Navne altid kan træde til, og dermed også få betalt plads på scenen…? Altså, så tilliden lægges hos arrangøren, også selvom han/hun er ny? (Jyske håndslag eller bare hård afregningsvirkelighed).

De nu sjældnere frister lukker i mine øjne *endnu* mere luft ud af scenekulturen og flytter samtidig i *endnu* højere grad ansvaret for invitationen til oplæsende forfattere over på institutioner med i forvejen lang planlægningshorisont.

Med 2 årlige ansøgningsfrister er der nu VIRKELIG lukket ned for det spontane. Uden at genere nogen kan det nemt ses som en fortale for forlagspræsentationsturneer med forfattere med nye titler og understøttelse af medborgerhuse og populærlitteraturen, som arrangører formoder trækker publikum. Men set fra gulvet, og fra (især mit eget område) *lyrikken,* udtrykker det en forståelse af scene-virkeligheden og den litterære fødekæde, som skræmmer ved sin afstand. Det eksperimenterende, repræsenteret ved endnu-ikke bredt kendte eksperimenterende lidt-sælgende forfattere og digtere, tvinges til at co-eksistere på bestseller-littarturens betingelser, også hér!

Honorarstøtte til kulturinstitutionsoplæsninger og forfattertourneer burde måske have særskilte ansøgningsudvalg (som musikkere havde det i mange år med De Danske Musikkontorer). Mens de mere spontane arrangementer *også* burde kunne vise, hvad der sker NU i litteraturen (ikke kun den lidt-sælgende).

(I kan for min skyld gerne afkræve arrangøren en 256 tegns beskrivelse af HVORFOR arrangementets form er sjovt og væsentligt - hvad det er de søgte forfattere vil kunne i lige præcis dén sammenhæng!)

En klar beskrivelse af konsekvenstænkningen mangler. Det er hele miljøet, der ikke ved om det er købt eller solgt:

Udvalgssidens beskrivelse af udvalgets kriterier -

> "Hvad angår ansøgninger om støtte til afholdelse af litterære arrangementer og festivaler, ser udvalget på de medvirkendes navne og på emnet og på formålet. Originalitet og opfindsomhed i tilrettelæggelsen tæller positivt med, samtidig med at udvalget også forholder sig til den geografiske placering og eventuelle erfaringer med publikumsinteresse."
> (https://www.kunst.dk/kunststoette/puljestamside/tilskud/dansk-litteratur-i-danmark/) **[se bilag #3]**

- blødes lidt op af pkt. 7 fra referat af 7. og 8. marts 2019:

> "Det blev besluttet at:
> - Det skal gøres enkelt at ansøge om ren honorarstøtte i forbindelse med forfatteroptrædener. Der skal derfor laves eget skema til dette. Der skal kun anmodes om kort projektbeskrivelse hvoraf tid, sted og forfatter fremgår. Det skal fremgå, at der kan søges om flere arrangementer i samme ansøgning".

Som sagt kan ingen se endnu, hvad konsekvenserne bliver; hvad meningen er. Altså, HVAD præcist kan regnes som originelt og opfindsomt ved at placere en forfatter på en scene? Men oplæsningsstøtte handler vel om at præsentere et forfatterskab, eller et kort indblik i et forfatterskab, ved indkomst-udvist respekt for forfatterens arbejde?! Og hvad ses som MULIGHEDERNE, hvis ikke Konsekvenserne, af at kunne søge om flere arrangementer i samme ansøgning? Så arrangørerne VED det!

- De 2 årlige frister

skaber endnu mere langsigtet planlægningskrav. Realistiske set skal der angives program for oplæsning i retning af 9 måneder i fremtiden. Fint for biblioteker og forlag, men på en lille scene i Ølsebymagle, ved oplæsningsdeltagelse af forfatter ved gadefest, en udstillingsåbning, et enkeltstående arrangement inden i et større kortlivet arrangement, fungerer det ikke. Og heller ikke bare som en kort oplæsningtour efter udgivelse af "smal bog", fordi tour eller forfatter svært kan sælges til interesserede, fordi små udgivere ikke ved, hvordan bogen kommer til at se ud eller hvor interessant den er for publikum så langt ude i fremtiden…

- (Kontrakt)aftaler med forfatter om oplæsning realistisk 9 måneder i fremtiden.

Laves en dato om af forfatter eller arrangør, bliver der reelt intet arrangement, når ansøgningsfristen er overskredet. Noget andet er, at styrelsen KAN acceptere forandringer, fordi puljen sigter på arrangøren og ikke forfatteren. Men det er ikke så hårdt for en *lille* arrangør at miste en forfatter til næste måned, eller at skulle skyde et

arrangement en måned, som det er at miste en forfatter op til 9 måneder efter planlægningen.

Spørgsmålet er også, hvad udvalget vil prioritere NU ved udvalgsmøde efter deadline: Forfattere og bøger, som er populære lige NU, hvor man mødes for at afgøre støtte, eller de kendte navne, som er programsat om 9 måneder (fordi arrangøren er nødt til at indregne tiden mellem næste deadline og næste svarfrist)?

Noget andet er, at den form for planlægning kan gøre hele "systemet" meget stivere, fordi det kan blive nødvendigt at lave desciderede kontrakter om "produktaflevering eller relevant erstatning", hvis man skal være sikker på at kunne lave et gratisarrangement om 9 måneder, og forfatteren kan stille tilsvarende krav til arrangøren for at kunne lave f.eks. en tourliste (jeg har en fortid som musikbooker, mange år siden).

- svarfrister 3 måneder efter ansøgning

skaber større usikkerhed om svar om honorar til de adspurgte forfattere, hvilket igen kan skabe usikkerhed hos arrangøren og måske også hér tvinge fokus over på Store Navne. "Ja, vi regner med, at du er så kendt, at udvalget vil større dig." Eller hvad nu folk forsøger at gætte ift. udvalgets kriterier for at støtte.

Ydermere: Får arrangøren *nej* 3 måneder efter frist [se **bilag #3**] (f.eks. fordi navnene af udvalget vurderes at være for små) må forfatteren enten vælge at læse gratis (evt. mod transporten) (= meget normalt) eller der skal tages entré - og éntre kan *måske* lade sig gøre ved de større navne, men de mindre navne *ikke*. Og så er vi samme sted.

Og skaber man en situation, hvor forfatteren tvinges til at læse op for mindre, laves løntrykkeri på kunsten, som i forvejen er trykket nok. Og det vil denne halvårlige ansøgningsmodel så medvirke til (reelt set).

- Professionaliseringskravet til scenerne/færre enkeltarrangører

Den lange planlægningshorisont er samtidig medvirkende til at distancere scenekunsten/oplæsningen fra støtteordningerne:

Frem for at fokusere på at binde et publikum og en kunstner sammen og dertil tilstå kunsteren en nødvendig gage, skal scenen/arrangøren med den iboende forvaltning af lovens krav om budget, regnskab og revision - frem for det tidligere Jydske Håndslag om at søgte midler sgu gik til kunstnerne - være en såkaldt ansvarlig institution frem for drevet af begejstring. Det er der sådan set intet ny i, men de nye 2 årlige frister skærper dette.

Budskabet forenemmes som: "Støtteordningen *sejler*, ikke mere dalder…"

Opsummering
Tab af spontanitet, manglende tiltro, mindre flex, færre små navne, færre kortlivede scener, fokus på mange seriel-oplæsninger med få store navne frem for mange enkeltoplæsninger med nyere navne, oplæsningsrækker ind under puljen frem for som selvstændige projektrækker, og så kedelig, kedelig langtidsplanlægning, der kun tiltaler administrativt indstillede, biblioteker, medborgerhuse og forlag med tournerende forfattere.

Kan I ikke bestemme jer om - på én eller anden måde gøre det om, hvad angår FC? Når nu regeringen skifter lige om lidt, kan I måske få en kunsten venligt stillet minister med på en smule flere midler til at betale jer for at forvalte 6 årlige frister?

Og i øvrigt: i 2009 kunne man se, hvem der gik *støttet* på scenen. **[se bilag #2]** Disse lister findes ikke længere. Og hvorfor ikke - når der er transparans under enhver anden støtte?! Og når der faktisk ER et kunstnerisk krav ved støtte fra FC?!

Søren Beltoft informerede om, at det sker at navne ændres - med administrations billigelse, pga. sygdom eller andet forfald - men det sker vel ikke så tit, at det udelukker en f.eks. 95% præcis liste over, hvem der har fået penge til oplæsning af FC?

Derudover kunne jeg godt tænke mig at vide, hvad rationalet har været bag ønsket om at forandre ansøgningsfristerne. Jeg forestiller mig, at det er politisk motiveret eller for at skabe mindre mødeaktivitet i et hektisk forfatterliv, men jeg ved ikke om nogen udefra kan presse udvalget til noget eller om I bestemmer alting selv? Måske bare en lille angivelse af, hvad nytten skulle være?

Og om nogen har lavet målinger på, hvad der er blevet bedre fra dengang fristen blev beskåret fra 10 til 4 årlige frister og til i dag?

Sig, at jeg skal klappe kaje med alt andet end "offentlige" informationer, og så gør jeg dét.

Nu er der ikke mere, andet end nedenstående referatpunkter.

alt godt, og tak for arbejdet, derudover.
kenneth krabat
kennethkrabat@gmail.com
mobil +45 20494468

Poet At Large
krabat.menneske.dk
bit.ly/KrabatWorks

—
referat-udpluk

11. sep. næste møde

Mødedato: 22.6.2018
3. Økonomi
Udvalget tog økonomien til efterretning. Udvalget vil se på de overordnede rammer for fordelingen af midlerne, når udvalgets nye puljestruktur er på plads.

7. Strategi på tilskudsområdet
På baggrund af et oplæg fra Jens, udarbejder sekretariatet et forslag til en ny puljestruktur. Det blev aftalt, at en ny struktur tidligst kan træde i kraft ved årsskiftet.

Mødedato: 30.08.208 (sic)
6. Udkast til kommende puljestruktur
Udvalget drøftede udkastet til den kommende struktur. Forsøgsvis får alle puljerne 2 årlige frister. Foreløbig delegeres ansøgningerne om korte oplæsningsarrangementer til sekretariatets afgørelseefter et sæt objektive kriterier.

Mødedato: 3. december 2018
8. Ny puljestruktur
Udvalget drøftede forslaget til den nye puljestruktur. Sekretariatet retter puljebeskrivelserne efter kommentarerne på mødet og sender til udvalgets godkendelse på mail. Puljerne annonceres i slutningen af december og vil have to årlige frister. Første frist er den 1. februar 2019.

Mødedato: 7. og 8. marts 2019
3. Økonomi
Udvalget gennemgik økonomien og fordelingen af midler til de tre nye puljer. Fordelingen af midler kan ændres i løbet af året, hvis udvalget ønsker det.

7. Evaluering af pulje: Dansk litteratur i Danmark
Udvalget har behandlet den første runde af ansøgninger efter omlægningen af puljen. Efter behand- lingen drøftede udvalget mulige rettelser og tilføjelser, der gerne skulle forsimple og gøre puljen mere gennemskuelig.

På baggrund af forslag fremsendt forud for mødet af Jens, drøftede udvalget mulighederne. Det blev besluttet at:
- Det skal gøres enkelt at ansøge om ren honorarstøtte i forbindelse med forfatteroptrædener. Der skal derfor laves eget skema til dette. Der skal kun anmodes om kort projektbeskrivelse hvoraf tid, sted og forfatter fremgår. Det skal fremgå, at der kan søges om flere arrangementer i samme ansøgning.